

Stichting Het Nieuwe Instituut

Geadviseerd subsidiebedrag: € 1.937.300

Gevraagd subsidiebedrag: € 1.937.300

Over de instelling

Stichting Het Nieuwe Instituut (hierna: Nieuwe Instituut), ontwerp, ondersteunende instelling, Rotterdam

Het Nieuwe Instituut heeft twee functies; als erfgoedinstelling en als ondersteunende instelling voor architectuur, ontwerp en digitale cultuur. De instelling vermeldt in haar activiteitenplan dat deze twee functies in de praktijk niet goed van elkaar zijn te scheiden, omdat ze in elkaars verlengde liggen en elkaar over en weer versterken. Met de ondersteunende functie richt ze zich met name op de begeleiding van professionals die binnen architectuur, ontwerp en digitale cultuur werkzaam zijn en voor wie (inter)nationale zichtbaarheid, netwerken, kennisvergaring en toegang tot opdrachtgevers bijdragen aan hun ontwikkeling. Daarnaast richt het Nieuwe Instituut zich ten behoeve van de BIS-taken op (talent)ontwikkeling, archivering en maatschappelijke betrokkenheid. De ondersteunende taken zijn ondergebracht bij het 'Agentschap'. Dit 'Agentschap' werkt voor de ontwikkeling en uitvoering samen met de afdelingen Programma, Collectie en met Research, die ook specifieke programma's ontwikkelen ten behoeve van de ondersteunende opdracht. Verder organiseert het Nieuwe Instituut de Nederlandse bijdragen aan internationale tentoonstellingen, zoals de Architectuur Biënnale van Venetië. Aan de start van de subsidieperiode 2021 - 2024 heeft het Nieuwe Instituut de volgende drie strategische transitieën geïntroduceerd. 'Outward Facing': de instelling opereert naar buiten gericht om haar op nationale en internationale niveau zichtbaarder te maken. 'Intervocality': de instelling verbindt uiteenlopende stemmen, zorgt dat verhalen en behoeften worden gehoord. 'Testing Ground': de instelling biedt ruimte voor het in de praktijk ontwikkelen en – publiek – testen van nieuwe ideeën.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.42 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Het Nieuwe Instituut een subsidiebedrag toe te kennen van € 1.937.300.

De raad adviseert aan de subsidieverlening de voorwaarde te verbinden dat de instelling voor 1 november 2024 een gespecificeerde begroting aanlevert voor de BIS-taken, waarin ook duidelijk wordt wat de personele invulling daarvan is.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Het Nieuwe Instituut stelt zich ten doel ontwikkelingen in de sector en de samenleving te signaleren en te agenderen. Onder leiding van de nieuwe directeur, die in 2021 aantrad, is de instelling in een nieuwe fase gekomen. De raad signaleert dat de instelling minder naar binnen is gekeerd. Dit is onder meer merkbaar aan de vergroting van zowel de internationale als de lokale zichtbaarheid en betrokkenheid. Zo is de raad positief over het feit dat de instelling in de subsidieperiode 2021 - 2024 meer de verbinding is aangegaan met ontwerpers. Vanuit de sector is er bijvoorbeeld veel waardering voor de inspiratiediners die zijn bedoeld om input te krijgen van ontwerpers voor de beleidsagenda. Ook ziet de raad dat het Nieuwe Instituut voor een langere periode gericht aandacht besteedt aan een van de drie disciplines waarvoor zij een ondersteunende instelling is, te weten architectuur, design en digitale cultuur. De raad verwacht dat het Nieuwe Instituut deze richting vasthoudt en de participatieve werkwijzen in de subsidieperiode 2025 - 2028 doorontwikkelt. Daarnaast verwacht de raad dat ze de *feedback loops* helemaal afmaakt, zodat het de deelnemende ontwerpers na afloop duidelijk wordt wat het Nieuwe Instituut met hun input heeft gedaan.

De raad is positief over het voornemen van het Nieuwe Instituut om een open huis te zijn voor de stad Rotterdam en te fungeren als een 'versterker' voor ontwerpers. Dit wil ze in de subsidieperiode 2025 - 2028 doen met ondersteunende activiteiten, zoals 'curriculum'. Hierin werkt het Nieuwe Instituut samen met andere Rotterdamse instellingen, zoals de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam. Het doel van 'curriculum' is ontwerpers toe te rusten met kennis en vaardigheden uit de minder gehoorde lagen in het stedelijk leven, zoals jongeren en mensen met een biculturele achtergrond. Dit waardeert de raad, zoals ook het talentprogramma dat het Nieuwe Instituut in samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie uitvoert.

Ontwerpers met een onderzoekswens worden volgens het activiteitenplan ondersteund door een spreekuur in te richten. Het is een goed initiatief dat ontwerpers hun onderzoek kunnen bespreken tijdens 'Research Nights' en ook kunnen presenteren tijdens 'Portfolio Days'. De raad zou graag zien dat de instelling de impact van deze activiteiten monitort en evalueert.

Op het gebied van internationalisering organiseert het Nieuwe Instituut door het publiek en de professionals gewaardeerde presentaties, onder andere voor architectuurbiënnales in São Paulo, Shenzhen en Venetië. Hiermee zorgt ze voor een goede, internationale presentatie van de Nederlandse ontwerpsector.

Het uit de budgetten van het Internationaal Cultuurbeleid bekostigde internationale bezoekersprogramma is een mooi instrument voor verdiepende uitwisseling. Het is de raad niet duidelijk of het Nieuwe Instituut, naast de driemaandelijke 'International Clinics' en de netwerkdiners, ook voor elk van de drie ontwerpdisciplines – architectuur, ontwerp en digitale cultuur – internationaliseringsbeleid ontwikkelt. De raad is van oordeel dat het Nieuwe Instituut ook een eigen visie en aanpak dient te ontwikkelen, zodat ze op basis van inhoudelijke keuzes haar internationaliseringsbeleid voor ontwerpers onderbouwt.

Het Nieuwe Instituut heeft ook een BIS-taak met betrekking tot kennisverwerving en -spreiding over digitalisering van ontwerpcollecties. Na aanvankelijk traag op gang te zijn gekomen, speelt ze inmiddels haar rol als voortrekker in het Netwerk Archieven Design en Digitale Cultuur. Het belang van beheer en ontsluiting van digitale ontwerparchieven zal volgens de raad alleen maar toenemen. Het is daarom van belang dat het digitaliseren en onderling verbinden van ontwerparchieven niet geïsoleerd plaatsvindt, maar onder meer in samenwerking met specialistische organisaties die zich verenigd hebben in bijvoorbeeld het Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE). Het Nieuwe Instituut zet in het verlengde hiervan ook in op groei binnen het Netwerk Archieven Design en Digitale Cultuur (NADD) in samenwerking met onderwijsinstellingen. De raad hecht eraan dat het Nieuwe Instituut de ontwikkelingen verder brengt en zich inzet voor gelijkwaardige samenwerkingen met grote en kleine partijen. Hij is er positief over dat het Nieuwe Instituut een voortrekkersrol in de sector vervult en haar verantwoordelijkheid neemt waar het de ondersteunende activiteiten betreft.

Maatschappelijke betekenis

In haar thematische keuzes en met een progressieve agenda wil het Nieuwe Instituut haar maatschappelijke relevantie en betekenis bevestigen. Door in de haarvaten van de stad te kruipen om daar nieuwe doelgroepen te betrekken bij programma's vergroot zij naar eigen verwachting haar belang voor de stad. De raad vindt dat dit beleidsmatig steviger kan worden verankerd en kan worden ingebed in een visie op samenwerking in het algemeen en samenwerking met nieuwe partners in het bijzonder.

Het Nieuwe Instituut richt zich voor wat betreft de BIS-taken voornamelijk op professionals. De programma's die ze hiervoor organiseert zijn diverser geworden. Zo staan de 'research nights' en boeklanceringen open voor iedereen. Het potentiële publiek vindt echter niet zo gemakkelijk de weg naar deze evenementen, zodat een ontmoeting tussen ontwerpers en algemeen publiek uitblijft.

Het Nieuwe Instituut onderschrijft de Fair Practice Code, maar gaat in haar activiteitenplan beperkt in op de toepassing van de kernwaarden ervan. Ze gaat

voldoende in op een gezonde werkomgeving, maar beschrijft beperkt de sociale veiligheid op de werkvloer. De raad waardeert het dat het Nieuwe Instituut open is over de resultaten van haar laatste medewerkersonderzoek, waaruit bleek dat veel medewerkers werkdruk ervaren en het Nieuwe Instituut te laag scoorde op sociale veiligheid. Om die reden startte de instelling in 2023 een verandertraject en in 2024 start ze met een training rondom omgangsvormen en sociale veiligheid. Op afspraken over honorering gaat het Nieuwe Instituut zeer uitgebreid in. De instelling is aangesloten bij de Museum-cao.

Het Nieuwe Instituut beschrijft goed hoe ze de Code Diversiteit & Inclusie toepast. De instelling ontwikkelt beleid om de diversiteit in het personeelsbestand te vergroten. Hiervoor wordt een HR-manager ingezet die vanuit het perspectief van inclusie de personele organisatie verder gaat ontwikkelen. De raad onderschrijft het belang hiervan.

Toegankelijkheid

Het Nieuwe Instituut wil werken vanuit meerstemmigheid. De instelling wil zich inzetten voor het onderhouden van een intergenerationele, diverse en interdisciplinaire (ontwerp) gemeenschap. In lijn hiermee ontwikkelt ze de zogenaamde ‘Tussenruimte’, naar de methode van partner Concrete Blossom, met als doel op een gelijkwaardige manier te kunnen samenwerken met de diverse gemeenschappen in de superdiverse stad Rotterdam. De raad heeft waardering voor de stappen die het Nieuwe Instituut op dit gebied zet, maar constateert dat ze in haar activiteitenplan geen visie op haar communicatie presenteert. Daarom wordt niet duidelijk welke middelen het Nieuwe Instituut inzet om de beoogde, meerstemmige doelgroepen in de stad te bereiken en te informeren, aan te trekken en te behouden.

Toch zijn er ook goede voorbeelden van meerstemmigheid, zoals de Nederlandse bijdragen aan internationale tentoonstellingen, bijvoorbeeld de architectuurbiënnale van Venetië, waar ontwerpers onder andere milieu-inclusieve ontwerppraktijken presenteren.

Het gebouw van het Nieuwe Instituut is beter toegankelijk gemaakt voor bezoekers met een fysieke beperking. De raad waardeert het dat de instelling op het terrein van de toegankelijkheid verbeteringen heeft aangebracht, ook door haar website te vernieuwen en de online teksten te verbeteren.

Het Nieuwe Instituut neemt zich voor te experimenteren met verregerende samenwerking tussen publiek en ontwerpers. Hiermee gaat ze een stap verder dan de kruisbestuiving die ze nastreeft. De raad is benieuwd naar het resultaat van deze beoogde cocreatie en verwacht dat hieruit nieuwe methodieken voor samenwerking met ontwerpers voortkomen.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat het Nieuwe Instituut financieel gezond is. De instelling heeft echter geen gespecificeerde begroting in haar activiteitenplan opgenomen. Daarom kan de raad zich geen goed beeld vormen over de financiering en de personele bezetting van de BIS-activiteiten. De begroting is bovendien niet sluitend; de begrote lasten zijn jaarlijks hoger dan de baten. De raad hecht er dan ook aan dat het Nieuwe Instituut een sluitende, uitgesplitste begroting aanlevert voor haar BIS-activiteiten. In het activiteitenplan ontbreekt informatie over personeel. Er zijn geen cijfers opgenomen over het aantal fte's en ingehuurde werknemers.

Het Nieuwe Instituut onderschrijft de Governance Code Cultuur en beschrijft hoe de principes van de code worden toegepast.

Geografische spreiding

Het Nieuwe Instituut is gevestigd in Rotterdam. De instelling is binnen het artikel Ondersteunende instelling de enige aanvrager.